

26/2017. (XII. 27.) IM rendelet

a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog engedélyezésének alapjául szolgáló körülmények igazolásáról

A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 16. §-ában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 79. § 1. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. *Értelmező rendelkezések*

1. § E rendelet alkalmazásában:

1. *értékpapír*: a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti értékpapír,
2. *közös háztartás*: azon személyek összessége, akik - függetlenül a rokoni kapcsolatoktól - egy jövedelmi, illetve fogyasztói közösséget képeznek és folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselik,
3. *vállalkozó*: a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti egyéni vállalkozó, mezőgazdasági őstermelő vagy társas vállalkozás tagja.

2. *Az igazolás általános szabályai*

2. § (1) Aki polgári és közigazgatási bírósági eljárásban személyes költségmentesség vagy személyes költségfeljegyzési jog (a továbbiakban együtt: költségkedvezmény) engedélyezését kéri (a továbbiakban: kérelmező), a jövedelmi és vagyoni viszonyait, továbbá egyes személyi körülményeit e rendeletnek megfelelően kell igazolnia, kivéve, ha a kérelmét a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kmtv.) 12. § (6) bekezdése szerint terjeszti elő.

(2) Társult perben az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség a felperesek közül kizárólag a reprezentatív felperest terheli.

3. § (1) Az igazolás céljára e rendelet Mellékletében meghatározott adattartalommal rendszeresített nyomtatványt (a továbbiakban: nyomtatvány) kell felhasználni.

(2) A nyomtatványt az Országos Bírósági Hivatal Elnöke rendszeresíti akként, hogy azt - a közzététel időpontjának megjelölésével - a honlapján, kitölthető és letölthető formában közzéteszi. A kérelmező papíralapú nyomtatványt a bíróság irodáján díjmentesen igényelhet.

(3) A nyomtatványt a polgári perrendtartásról szóló törvény beadványok alakiségára vonatkozó szabályainak megfelelően úgy kell kialakítani, hogy azon elegendő hely álljon rendelkezésre a nyilatkozatok megtételéhez és azon a bélyegzőlenyomat helyét is ki kell alakítani.

(4) A nyomtatványt el kell látni a szükséges tájékoztatással. A tájékoztatásnak ki kell terjednie a költségkedvezmény engedélyezésének a feltételeire, a költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelem benyújtásának a szabályaira és a Kmtv. 13. § (5) bekezdésére.

4. § (1) Az igazoláshoz közölni kell a nyomtatványon feltüntetett adatokat, és ahhoz mellékelni kell e rendelet szerinti igazolásokat.

(2) A nyomtatványt a kérelmező egy példányban tölti ki és írja alá büntetőjogi felelőssége mellett. Ha a kérelmező nem rendelkezik perbeli cselekvőképességgel, részére a cselekvőképesség érintése nélkül rendeltek törvényes képviselőt vagy nem természetes személy, a nyomtatványt a kérelmező törvényes képviselője írja alá.

(3) Ha a nyomtatványon nincs elegendő hely a nyilatkozat megtételéhez, vagy ahhoz a nyomtatvány rovatainak száma nem elegendő, a kérelmezőnek a nyilatkozatát a nyomtatvány szerinti tartalommal pótlapon kell kiegészítenie. Erre a nyomtatvány Közlemény rovatában utalni kell.

(4) A nyomtatvány Mellékletek rovatában fel kell sorolni a mellékelt igazolásokat.

(5) A kérelmezővel közös háztartásban élő nagykorú, cselekvőképes vagy e körben cselekvőképességében nem korlátozott személynek - kivéve, ha a bírósági eljárásban ellenérdeklő fél - a nyomtatvány rá vonatkozó részét alá kell

írnia. Ha az aláírásnak akadálya van, ennek okát a nyomtatvány Közlemény rovatában fel kell tüntetni.

5. § (1) A nyomtatvány és az ahhoz mellékelt igazolás nem lehet harminc napnál régebbi keltezésű, mint a költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelem (a továbbiakban: kérelem) benyújtásának az időpontja.

(2) A nyomtatványhoz mellékelt igazolásnak nem kell megfelelnie az (1) bekezdésben meghatározott követelménynek, ha az meghatározott időszakra járó ellátást tanúsít vagy az igazolást az arra jogosult hatóság meghatározott időszakonként állítja ki, és az időszak a kérelem előterjesztésekor még nem telt el.

6. § A bíróság a kérelemben, a nyomtatványon vagy az ahhoz mellékelt igazolásban szereplő adat valóságának az ellenőrzése céljából megkeresheti az adatot nyilvántartó szervet.

3. Az igazolás természetes személyekre vonatkozó szabályai

7. § (1)¹ A nyomtatványon minden, a munkaviszony, közszolgálati, kormányzati szolgálati és közalkalmazotti jogviszony, egyéb szolgálati jogviszony, tagsági viszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján elért jövedelemről és társadalombiztosítási vagy egyéb jogviszonyon alapuló járandóságról, munkanélküli-ellátásról (a továbbiakban együtt: jövedelem) nyilatkozni kell.

(2)² A kérelem előterjesztésekor fennálló jövedelem igazolásakor a rendszeres havi nettó (adó, adóelőleg, társadalombiztosítási járulék, magán-nyugdíjpénztári tagdíj, egyéb járulékok levonása után fennmaradó) jövedelemről kell nyilatkozni.

(3) A kérelmező és más, a nyilatkozatban szereplő személy jövedelmét a munkáltatója vagy a kifizetést teljesítő, illetve a járandóságot folyósító szerv (a továbbiakban együtt: munkáltató) igazolja a nyomtatvány megfelelő rovatának kitöltésével, a nyilatkozat aláírásával és bélyegzővel történő ellátásával.

(4) Ha a jövedelemigazolás csak külön nyilatkozat formájában szerezhető be, azt - a nyomtatványnak megfelelő tartalommal - mellékelni kell a nyomtatványhoz.

(5) Ha a kérelmezőnek nyugdíját folyósítanak, a nyomtatványhoz a kérelem előterjesztését megelőző hónapra vonatkozó postai nyugdíjszelvényt vagy fizetésiszámla-kivonatot kell mellékelni. E szabály megfelelően alkalmazható egyéb járandóságok, szociális ellátások igazolása esetén is.

8. § (1) A vállalkozó kérelmezőnek havi nettó jövedelemként a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben elért éves adózott jövedelmének tizenketted részét kell feltüntetnie. A nyomtatványhoz mellékelni kell az éves adózott jövedelem összegéről az állami adó- és vámhatóság által kiállított igazolást. Ha a kérelmező a kérelme előterjesztésének időpontjában még nem tett adóbevallást, a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben elért jövedelme alapján kell nyilatkoznia a havi nettó jövedelméről.

(2) A mezőgazdasági őstermelő kérelmezőnek fel kell tüntetnie, ha a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben adóbevallásra és egyszerűsített bevallási nyilatkozat tételére sem volt köteles. Ebben az esetben a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben megszerzett jövedelem tizenketted részét kell - külön igazolás nélkül - havi nettó jövedelemként feltüntetni.

(3) E § nem mentesíti a kérelmezőt a 7. § szerinti egyéb jövedelmének feltüntetése és igazolása alól.

9. § (1) Ha a kérelmező a Kmtv. 5. § (1) bekezdés *b*)-*f*) pontjaiban foglaltakra tekintettel kéri a költségmentesség engedélyezését, úgy - a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - az ennek alapjául szolgáló ellátásról vagy ellátásra jogosultságról kell igazolást mellékelnie, és elegendő csak a nyomtatvány személyi adatokra vonatkozó részét kitöltenie.

(2) A Kmtv. 5. § (1) bekezdésének *e*) pontja alá tartozó, menekültkénti vagy menedékeskénti, illetve hontalankénti elismerését kérő, továbbá a kiegészítő védelemben részesítését kérő személy rászorultságát a menekültügyi hatóság által kiállított humanitárius célú tartózkodási engedélyével igazolja.

10. § (1) A kérelmezőnek minden vagyonáról nyilatkoznia kell - így különösen: ingatlan, készpénz, pénzügyi intézménnyel szemben fennálló követelés, értékpapír, ingó vagyontárgy, követelés, vagyoni értékű jog -, kivéve a szokásos életszükségleti és berendezési tárgyakat, valamint az olyan összegű készpénzt és pénzügyi intézménnyel szemben fennálló követelést, amely a bírósági végrehajtásról szóló törvény szerint mentes a végrehajtás alól.

(2) Szokásos életszükségleti és berendezési tárgynak kell tekinteni a gépjármű kivételével különösen azt az ingóságot, amely a bírósági végrehajtásról szóló törvény szerint mentes a végrehajtás alól.

(3) A nyomtatványhoz mellékelni kell három hónapra visszamenőleg a fizetési számlát vezető pénzforgalmi szolgáltató igazolását a fizetési számla egyenlegéről, valamint három hónapra visszamenőleg a fizetésiszámla-kivonatot. Ha a kérelmező több fizetési számlával rendelkezik egy pénzforgalmi szolgáltatónál vagy több pénzforgalmi

¹ Módosította: 12/2019. (IV. 12.) IM rendelet 8. §.

² Módosította: 13/2020. (VIII. 30.) IM rendelet 1. §.

szolgáltató vezet részére fizetési számlát, mindegyik vonatkozásában köteles az igazolásokat mellékelni.

4. Az igazolás nem természetes személyekre vonatkozó szabályai

11. § (1) A nem természetes személy éves bevételének a feltüntetésekor - a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a kérelem benyújtását megelőző lezárt adóévet kell alapul venni. A nyomtatványhoz mellékelni az állami adó- és vámhatóság a bevételről kiállított igazolását.

(2) A számvitelről szóló törvény hatálya alá tartozó kérelmező esetén - a (3) bekezdésben foglalt kivétellel - a kérelmet megelőző lezárt üzleti évet kell alapul venni, és jövedelemként a számvitelről szóló törvény szerinti adózott eredményt kell feltüntetni. A nyomtatványhoz mellékelni kell a kérelem benyújtását megelőző lezárt üzleti évre vonatkozó számviteli jogszabályok szerinti beszámolót.

(3) Ha a kérelmező a kérelme előterjesztésének időpontjában még nem tett adóbevallást, a kérelem előterjesztését megelőző naptári évben elért bevételéről vagy jövedelméről kell nyilatkoznia.

(4) A 10. §-t a nem természetes személy kérelmező esetében is alkalmazni kell azzal, hogy az ingóságok közül kizárólag azt kell feltüntetni, amelynek a becsült forgalmi értéke a 200 000 forintot eléri.

5. Záró rendelkezések

12. § Ez a rendelet 2018. január 1. napján lép hatályba.

13. § Ez a rendelet a határon átnyúló vonatkozású jogviták esetén az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében az ilyen ügyekben alkalmazandó költségmentességre vonatkozó közös minimumszabályok megállapításáról szóló, 2003. január 27-i 2003/8/EK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

14. §³

Melléklet a 26/2017. (XII. 27.) IM rendelethez

A költségmentesség és a költségfeljegyzési jog engedélyezése alapjául szolgáló körülmények igazolására szolgáló nyomtatvány adattartalma

1. A kérelmező

1.1. természetes személy személyi adatai

1.1.1. név

1.1.2. születési név

1.1.3. születési hely és idő

1.1.4. anyja születési neve

1.1.5. személyazonosító okmány típusa és száma

1.1.6. lakóhely

1.1.7. tartózkodási hely

1.1.8. állampolgárság

1.1.9. családi állapot

1.1.10. foglalkozás

1.1.11. vállalkozó kérelmező

1.1.11.1. vállalkozói tevékenységének típusa

1.1.11.2. ha adóbevallásra és egyszerűsített bevallási nyilatkozat tételére sem köteles mezőgazdasági őstermelő

1.1.12. a jövedelmi és vagyoni viszonyok vizsgálatát kizáró, törvényben meghatározott ellátás vagy körülmény

1.2. nem természetes személy személyi adatai

1.2.1. név

1.2.2. székhely

1.2.3. cégjegyzékszám vagy nyilvántartási szám

1.2.4. adószám

³ Hatályon kívül helyezve: 2010. évi CXXX. törvény 12. § alapján. Hatálytalan: 2018. I. 2-től.

2. A természetes személy kérelmezővel közös háztartásban élő személy 1.1.1-1.1.4. és 1.1.10-1.1.11. pontban meghatározott személyi adatai

3. A kérelmező

3.1. természetes személy jövedelmére vonatkozó adatok

3.1.1. munkáltató

3.1.1.1. neve

3.1.1.2. címe

3.1.1.3. havi nettó jövedelem

3.1.2. havi nettó összes jövedelem

3.2. nem természetes személy éves bevétele vagy jövedelme

4. A természetes személy kérelmezővel közös háztartásban élő személy jövedelmére vonatkozó 3.1. pontban meghatározott adatok

5. A természetes személy kérelmező és a vele közös háztartásban élő személyek jövedelmére vonatkozó adatok

5.1. havi összes nettó jövedelem

5.2. havi összes nettó jövedelemből levonható általuk fizetett tartásdíj vagy járadék

5.2.1. havi összege

5.2.2. jogosultjának neve

5.2.3. fizetését elrendelő szerv neve

5.2.4. fizetését elrendelő határozat száma

5.3. havi összes nettó jövedelemből levonható általuk fizetett lakáshitel

5.3.1. havi törlesztőrészletének összege

5.3.2. folyósítását végző hitelintézet

5.3.2.1. neve

5.3.2.2. címe

5.4. levonások után fennmaradó összeg

5.5. közös háztartásban élő személyek száma összesen

5.6. egy főre eső havi nettó jövedelem

6. A kérelmező

6.1. természetes személy vagyonára vonatkozó adatok

6.1.1. lakhatást szolgáló ingatlan

6.1.1.1. címe

6.1.1.2. művelési ága

6.1.1.3. tulajdoni hányad

6.1.1.4. alapterülete

6.1.1.5. terhei

6.1.2. az egyéb ingatlanra vonatkozó a 6.1.1.1-6.1.1.5. pontban meghatározott adatok

6.1.3. fizetési számla

6.1.3.1. vezetését végző pénzforgalmi szolgáltató

6.1.3.1.1. neve

6.1.3.1.2. címe

6.1.3.2. egyenlege

6.1.4. gépjármű

6.1.4.1. típusa

6.1.4.2. rendszáma

6.1.4.3. évjárata

6.1.4.4. becsült forgalmi értéke

6.1.5. egyéb vagyonra vonatkozó adatok

6.1.5.1. megnevezés

6.1.5.2. becsült forgalmi érték

6.2. nem természetes személy vagyonára vonatkozó 6.1.2-6.1.5. pontban meghatározott adatok

7. Különös méltánylást érdemlő körülmények

8. Mellékletek

9. Közlemény

10. Tájékoztató